

7. Украинцев накрыл спам с вирусами от поддельного «ПриватБанка». Сколько это могло стоить. URL: <https://ain.ua/2017/03/03/ukraincy-poluchili-spam-s-virusami-ot-poddel'nogo-privatbanka/> (дата звернення: 11.10.2018).

8. Массовая кибераатака затронула 74 страны, заражены тысячи компьютеров. Но вы сами в этом виноваты. URL: <https://ain.ua/2017/05/13/massovaya-kiberataka-zatronula-74-strany-zarazheny-tysyachi-kompyuterov-no-vy-sami-v-etom-vinovaty/> (дата звернення: 11.10.2018).

9. Державна фіскальна служба заявляє про кібератаки на свої ресурси. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-dfs-kiberataka/29534547.html> (дата звернення: 09.10.2018).

10. Бирюков А. А. Информационная безопасность. Защита и нападение. М. : ДМК Пресс, 2017. 434 с.

11. Шелухин О. И., Сакалема Д. Ж., Филинова А. С. Обнаружение вторжений в компьютерные сети (сетевые аномалии). М. : Гор. линия-Телеком, 2013. 220 с.

Одержано 16.10.2018

УДК 343.98

Олександр Олександрович МОЖАЄВ,

*доктор технічних наук, професор,
професор кафедри інформаційних технологій факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1412-2696>;*

Михайло Олександрович МОЖАЄВ,

*кандидат технічних наук,
завідувач лабораторії комп'ютерно-технічних, телекомунікаційних
досліджень та досліджень відео-, звукозапису
Харківського НДІ судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса;*

Михайло Олександрович ЛОГВИНЕНКО,

*завідувач сектору лабораторії комп'ютерно-технічних, телекомунікаційних
досліджень та досліджень відео-, звукозапису
Харківського НДІ судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса*

Сергій В'ячеславович ЧОРНИЙ,

*кандидат технічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник лабораторії комп'ютерно-технічних,
телекомунікаційних досліджень та досліджень відео-, звукозапису
Харківського НДІ судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса*

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ ЕМПІРИЧНИХ ДАНИХ У СФЕРІ КОМП'ЮТЕРНО- ТЕХНІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ

Комп'ютерно-технічна та телекомунікаційна судові експертизи мають особливості, що важко піддаються документуванню засобами класичного збереження офіційної інформації. Така ситуація зумовлена надто великим зростанням кількості та різноманітності пристроїв на світовому ринку, що можуть зберігати цифрову інформацію свого власника чи будь-яку іншу.

Враховуючи наведене вище, судово-експертна система потребує динамічної, швидко наповнюємої, простої в експлуатації та легкодоступної системи, здатної накопичувати зазначену вище інформацію у великих обсягах та надавати доступ до неї. Враховуючи

характер інформації, доступ повинен здійснюватися дуже швидко, наприклад через web-браузер.

Все частіше судовим експертам необхідно отримувати надшвидкий доступ до інформації – скомпонованої та перевіреної. Надалі такий доступ буде необхідний все частіше і частіше. Експерт витрачає час на пошук інформації в літературі та мережі Інтернет, що значно збільшує термін виконання експертиз. Розроблювана система надасть можливість отримувати та додавати до бази знань необхідну інформацію швидко та просто, що сприятиме прискоренню виконання експертиз та сприятиме розширенню кола знань експерта.

Визначення вимог до системи управління знаннями.

В світовій практиці останніх років існує безліч прикладів успішного впровадження систем управління знаннями. Найбільший попит вони знайшли у корпоративному сегменті, реалізуючи бази накопичення знань підприємств, організацій, проектів тощо. На теперішній час майже кожна компанія, що використовує інформаційні технології у своїй діяльності, обов'язково має електронну базу знань, де зібрана уся необхідна для роботи документація, інструкції, відомості, новини, звіти тощо. Але також широке застосування системи управління знаннями знайшли і в соціальній сфері. На відміну від корпоративних, такі системи є публічно доступними та містять соціально значущу інформацію. Абсолютна більшість цих засобів працює на базі так званих Wiki-технологій. Розглянемо найвідоміші закриті відомчі та публічні соціальні проекти, як приклади найуспішніших впроваджень технологій накопичення знань та wiki-технологій у життя суспільства та роботу організацій.

Приклади успішного міжнародного досвіду, що наведені вище, дозволяють відкинути будь-які сумніви про корисність, ефективність та реальність впровадження wiki-технологій майже у будь-який процес, не кажучи вже про провадження судових експертиз або здійснення наукової діяльності.

В результаті проведеного аналізу аналогічних систем, їх потреб, історій розвитку та практичного досвіду набуває можливості виділення ключових вимог до системи накопичення емпіричних даних з практики комп'ютерно-технічної судової експертизи.

У докладі були розглянуті міжнародні приклади впровадження системи накопичення емпіричних знань та використання їх для реалізації частини документообігу, спільної праці над документами, проведення наукових дискусій та спільного створення наукових робіт.

Висновок. Впровадження системи накопичення емпіричних знань в діяльність судових експертів довело її ефективність в вирішенні питань збереження знань, зменшення рутинних задач, та, як наслідок, звільнення додаткового робочого часу експертів лабораторії, що є надзвичайно важливим враховуючи актуальну навантаженість майже усіх підрозділів не залежно від регіону. Також динаміка свідчить про

майбутній позитивний вплив на наукові роботи за рахунок обміну досвідом між усіма регіонами у режимі реального часу.

Особливим результатом є можливість надавати об'єктивну оцінку вкладу кожного учасника системи, формуючи його репутацію та об'єктивний вклад в розвиток судово-експертної діяльності.

Усі наведені результати свідчать про доцільність впровадження автоматизованої системи накопичення знань на міжрегіональному рівні з наданнями особового облікового запису кожному судовому експерту України.

Одержано 02.11.2018

УДК 004.932

Микола Володимирович МОРДВИНЦЕВ,

*кандидат технічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії захисту
інформації та кібербезпеки факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7674-3164>;*

Олексій Володимирович ХЛЄСТКОВ,

*старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії захисту
інформації та кібербезпеки факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

Сергій Павлович НИЦЮК,

*старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії захисту
інформації та кібербезпеки факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

ВИКОРИСТАННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ ВІДЕОДОКУМЕНТУВАННЯ ПЕРЕМІЩЕНЬ ОБ'ЄКТА ДЛЯ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Все частіше для забезпечення безпеки людей на вулицях та в містах великих скупчень людей встановлюються відео камери. Велика кількість камер встановлюється для контролю за дотриманням водіями правил дорожнього руху. Збільшується кількість веб-камер, які встановлюють комерційні організації. Системи відеодокументування переміщень об'єктів дозволяє значно підвищити ефективність роботи правоохоронних органів, зокрема в сфері боротьби з торгівлею людьми.

Використання систем відеоспостереження в країнах Європейського Союзу та США значно сприяє оперативності реагування на правопорушення, швидкому встановленню осіб, які їх здійснюють, запобігання терористичним актам, пошук свідків правопорушень.